

Vzpomínky na Guillaume Fayeho

Autor: Andrew Joyce

„Guillaume Faye bezpochyby dokázal otevírat lidem oči.“
Pierre-Émile Blairon

Guillaume Faye: Truths and Tributes

Robert Steuckers, Pierre-Émile Blairon, Pierre Krebs
Arktos, 2020

Posmrtně vydaná kniha Guillaume Fayeho *Guerre civile raciale* (Rasová občanská válka, v angličtině *Ethnic Apocalypse*) se zařadila do mé osobní knižní top trojice pro rok 2019, proto mě eminentně zaujala informace, že Arktos knižně vydává soubor vzpomínek na Fayeho a úvah nad jeho dílem. Faye 7. března 2019 podlehl rakovině plic. Vybavuji si, jak mě při čtení jeho poslední knihy napadlo, že se velmi pravděpodobně zařadí mezi postavy, které nejvýznamnější otisk ve světě zanechají až po své smrti.

Pomineme-li stručné shrnutí jeho *Archeofuturismu* (1999), byl mým prvním zásadním kontaktem s Fayem před *Guerre civile raciale* záznam z konference *American Renaissance* v roce 2006, kdy David Duke využil čas na dotazy publika po Fayeho řeči, aby se s přítomnými podělil o jistá historická fakta v otázce nedostatku židovské loajality. Na záběrech lze vidět, jak Dukea přerušuje a sprostě uráží židovský sociolog Michael Hart, patrně jediný takto rozlíčený člen publika a následně prudce odchází z místnosti. Šlo o dramatickou událost a mé sympatie rozhodně patří Dukeovi, jeho chaotický střet s Hartem naneštěstí trochu zastínil velice sofistikovanou odpověď charismatického Fayeho, který mimo jiné utrousil tuto perlu: „Židé jsou skvělí taktici, ale mizerní stratégové – pokaždé zacházejí příliš, příliš daleko.“

Fayeho postoj k židovské otázce byl značně nuancovaný a řekněme si na rovinu, často i scestný, jak ukázal svým pojednáním na toto téma *La nouvelle question juive* (Nová židovská otázka) z roku 2007. Faye byl dokonce označován za sionistu, ale jak jsem napsal ve své recenzi této knihy v roce 2019, „zůstávám skálopevně přesvědčen, že Faye zde není veden snahou o subverzi ani hrůzou z moci židovské lobby. V opačném případě bych jeho dílo rozhodně nedoporučoval. Ne, podle mého mínění jde o paralýzu podobný omyl v myšlení, vyvolanou velice pochopitelnou reakcí na prudkou a viditelnou islamizaci Francie.“

To byl jeden z mých nejsilnějších dojmů ze čtení této knihy – vynikající myslitel Faye, nadaný a s širokým záběrem zájmů, byl na sklonku svého života natolik pohlcen rozsahem muslimské

invaze do jeho milované vlasti, že nedokázal vnímat žádná další nebezpečí ani nepřátele. Dokáží se do jeho pozice s nemalými sympatiemi vcítit, a tak i tam, kde se neshodujeme, na mě nemohly neudělat dojem jeho autorská síla i naléhavost stylu. Zaujal mě natolik, že jsem začal vyhledávat další jeho eseje, zejména ty zabývající se technikou, civilizací a systémem, ve kterém dnes žijeme. Bez výjimky byly nanejvýš zábavné i poučné. Zajímat mě začal blíže i jejich autor, proto jsem uvítal nový vzpomínkový sborník z vydavatelství Arktos, který je nanejvýš osvětlujícím, dojímavým a neočekávaně tragickým průvodcem Fayeho životem i jeho velice rozsáhlým dílem.

Sborník uvozuje krátká a vytříbená předmluva **Jareda Taylora**, který se téhož úkolu zhostil už u *Guerre civile raciale*. Taylor, který Fayeho patrně „objevil“ až poměrně pozdě, avšak kolem roku 2003 se s ním velice spřátelil, správně podotýká, že „intelektuální historie Guillaume Fayeho není ničím menším než intelektuální historií **nové pravice** i mnoha smělejších proudů pravicového disentu“. Následně se čtenáři dostává do rukou série několika esejí, včetně kvarteta příspěvků **Roberta Steuckerse**, který se s Fayem znal už od svých aktivistických začátků, takže pro nastínění jeho idejí i aktivismu si lze jen sotva představit někoho povolanějšího.

Steuckersovy eseje jsou nesmírně zajímavé a působivé nejen schopností vyzdvihnout to nejdůležitější z Fayeho myšlení v příslušném kontextu, ale také tím, jak plasticky z nich do popředí vystupují Fayeho osobnost a charakter. Ze Steuckersových textů ovšem cítíme podtón smutku, snad i hněvu, protože Faye v nich budí dojmy muže zapáleného, ale tragicky naivního, využívaného a zneužívaného obratněji „šibry“. Není pochyb, že **Alain de Benoist** z této knihy nevychází vůbec dobře, když ho Steuckers na různých místech textu označuje za neupřímného, slávychtivého, nemastného, neurotického, „ztělesněný nevděk“ a „rádobypapeže humpoláckého hnutí“. Především ale sledujeme, jak je energický a nadaný Faye znovu a znovu upozaděn a pracuje za almužnu, aby mohly jasněji zazářit hvězdy jiných. Kniha tak funguje i jako jinotaj o temnějším spodním proudech politiky uvnitř hnutí a nejednotě, která nejspíš zůstane relevantní navěky.

Ale zpět k Fayemu. V úvodní esejí „Fayeho příspěvek ‚nové pravici‘ a stručná historie jeho vypuzení“ se připojujeme ke Steuckersovi počátkem 70. let, tedy v době Fayeho vstupu do politiky. Tehdy sotva dvacetiletý Faye „přišel takřka osamocený na scénu zrovna v proluce mezi účastníky událostí roku 1968 a nástupem ‚yuppies‘ reaganovské éry“. Jeho první „štací“ byl „Kruh Vilfreda Pareta“, skupinka pro studium politiky původně volně napojená, později ovšem pohlcená **GRECE** (Groupement de recherche et d'études pour la civilisation européenne, Sdružení pro výzkum a studium evropské kultury, think-tank prosazující myšlenky nové pravice). Faye „nepatřil k žádné z odnoží konvenční francouzské pravice“, ani neměl vazby na „vichystické či kolaborantské kruhy, stejně jako na **OAS** (Organisation armée secrète, Organizace tajné armády, paramilitární skupina zformovaná během války v Alžírsku) ani katolicko-traditionalistické hnutí“. Faye zpočátku ani nebyl ani tak nacionalista v běžném slova smyslu, jako spíš „žák Juliána Freunda, Carla Schmitta, Françoise Perrouxe a dalších“. Steuckers popisuje vášnivého mladého politického filosofa jako ztělesnění „korunního prince pravice“, která „nahlíží na veškeré dění s odstupem suveréna, aniž by však postrádala vroucnost a flexibilitu, schopnost oddělit zrna od plev, politického od nepolitického.“

Pro Steuckerse „byl Faye skutečnou hybnou silou GRECE, hlavní organizační záštitou nové pravice ve Francii počátku 80. let“. Vysloužil si to usilovnou dřinou za ubohé peníze, poháněn zápalem a touhou šokem vyhnat „starou pravici“ z jejího bezpečného hnízdečka. Steuckers vedle sebe kousavě staví do kontrastu idealistického Fayeho s hnutím, „které si ke spokojenosti vystačí s ledabylou kamufláží svých pro-vichistických sympatií, koloniálního nacionalismu, pařížského salonního nacismu, se svými čistě materiálními ambicemi a svých karikovaným militarismem, ledabylyle zaonačeným hrstkou odkazů na učence.“ Faye byl z pohodlnými příslušníky hierarchie hnutí promptně odstaven na vedlejší kolej, na „zákulisních intrikách mu ale nikdy příliš nezáleželo, důležité pro něj byly vydávané texty, knížky a brožury, které si nacházely cestu mezi čtenáři“. Koncem 70. let GRECE i díky Fayeho charizmatu a inteligenci navázalo styky s novými vlivnými kruhy a studentstvem, které „přijímalo novotu jeho projevů i zásadních myšlenek v nich obsažených“.

Jedním z hlavních Fayeho příspěvků GRECE byla redakce časopisu *Éléments*, kde přišel s mnoha idejemi, které se později staly nosnými pilíři jeho tvorby: kritika osvícenství i západní civilizace, která se vyvinula v „systém, který zabíjí národy“, jeho koncept „etnomasochismu“ nebo představa technického pokroku, který je možné nacionalismem ovládnout a využít, raději než se ho zříkat a stranit. (Faye se ubírá cestou značně odlišnou od populárnějších anti-technických postojů autorů jako Heidegger, Ellul nebo Kaczynski). Steuckers dokonce neváhá podotknout, že „glorifikace techniky a odvržení archaizující nostalgie považují za hlavní prvky novopravicového myšlení, fayeovské nové pravice“.

Nakolik se Faye v této otázce (ne)mýlil, se nyní ještě říct jasně nedá, zjevné však je, že v éře stále všudypřítomnějších sledovacích technologií a mechanizace v podstatě každé oblasti našich životů bude problematika techniky stále palčivěji nabývat na naléhavosti. Přestože mé instinkty směřují spíše k anti-technologickým pozicím, jen obtížně si lze představit, jak se jeden národ nebo etnická skupina zřeknou technického pokroku, bude-li to znamenat poskytnutí výhody proti ostatním skupinám, které tak neučiní. Patrně tak nemůžeme vystoupit z technologických „závodů ve zbrojení“ a naší jedinou skutečnou možností je pokusit se překonat všechny naše konkurenty ve snaze vytvořit to, čemu Faye říkal *archeofuturismus*.

Faye v mnoha ohledech předběhl svou dobu, jak dobře ilustruje druhý příspěvek sbírky „Guillaume Faye, sbohem po 44 letech společného boje“. V době, kdy se nejmladší generace podle všeho rozhodla vsadit na taktiku více či méně inscenovaného šokujícího humoru na politickém jevišti, se z této eseje dovídáme o Fayeho výstředním exkurzu do světa rošťáren a žertíků jako „Skyman“ z rádia Skyrock poté, co je hvězda v GRECE začala pohasínat v důsledku nekonečných sabotáží a upozadování jeho práce. Dočítáme se o jednom takovém případě, kdy byl svými nadřízenými přinucen navázat na intelektuální bádání nad Heideggerem vážně míněným kusem o Atlantidě...

Faye postrádající schopnost „networkingu“ a vybaven jen svým zápalem se tak nemohl spolehnout na pevnou oporu při práci na volné noze, když se ho v roce 1986 „jádro skupiny“, nespokojené s jeho radikálnější směřováním a popularitou, rozhodlo konečně zbavit. Na příštích deset let proto vložil své charisma a entuziasmus do produkce školáckých skečů,

kanadských žertíků a novinářských kachen. Jednou se mu takto dokonce povedlo přesvědčit nemalý počet vysoce postavených francouzských politiků, že ho Bill Clinton pověřil tajnou misí vybrat jeho nového tajemníka pro evropské otázky. Faye sehrál svou roli do puntíku a jistě si náramně užíval pohled, jak se prodejní byrokrati „navzájem předhánějí v touze získat práci očerňováním svých kolegů“.

Faye se do světa politického aktivismu vrátil v roce 1997 rozhovorem pro tedy zbrusu nový časopis *Réfléchir et agir*. V interview vyzýval k rozhodnému a jednotnému postupu proti „protievropskému rasismu“. Když se ho na to tázali v jiném rozhovoru, ostře obvinil francouzskou pravici, že se příliš věnuje svým žabomyším půtkám, než aby jasně ukázala prstem na společného nepřítele:

Francouzská národní pravice trpí neduhy, jako jsou kultura prohrávání, malicherní rádobyvůdci a pomluvy: různé muslimské a levičácké skupiny se sice můžou nesnášet, ale mají společné protivníky, proti kterým se dokáží sjednotit. Naopak pro řadu lidí blízkých našemu uvažování je nepřítelem v prvé řadě politický druh, kvůli obyčejné závisti a žárlivosti!

Následujícího roku se Faye vrátil i jako veřejný řečník a vydal *Archeofuturismus*, svou reakci na „katastrofu modernity“ a pokus vymezit alternativu k tradicionalismu. Přestože ho v roce 1998 na čas do jisté míry „uvítali“ zpět v řadách nové pravice, vydáním svého následujícího díla *La Colonisation de l'Europe: discours vrai sur l'immigration et l'Islam*, (Kolonizace Evropy: Pravý diskurz o imigraci a islámu, 2000) ovšem vyvolal značný poprask a vlny negativní mediální pozornosti. Benoist a další se tehdy znovu pokusili od radikála Fayeho distancovat, patrně aby si uchránili svou úctyhodnost. Jeden z vysoce postavených lidí v novopravicových kruzích pak byl dokonce odhalen, že poslal desítkám novinářů materiály o Fayem, kde se ho pokoušel pošpinit jako „vzteklého rasistu“. Benoist podle Steuckerse:

Fayeho důsledně vylučoval ze všech skupin, kterých byl součástí a zakazoval svým následovníkům trávit s ním čas i šířit jeho knihy. Faye tím utrpěl další tvrdý direkt, z něhož už se nikdy opravdu nevzpamatoval a který vnesl do hloubi jeho srdce nepolevující zoufalství.

Faye několik následujících let pokračoval v práci v relativním zapomnění, než díky přátelství s Američany jako Jared Taylor a Sam Dickson a nově navázané spolupráci s Arktosem pod Danielem Fribergem jeho dílo i myšlenky poprvé vážněji pronikly do anglofonního prostředí. Na rozdíl od domovské Francie „uvnitř obrovského amerického hnutí nikdy k pokusům o sabotáž jeho knih nedošlo“. Naopak, na americké scéně se jeho dílu dostalo hojných pochval a recepce na webech jako American Renaissance, Counter-Currents *nebo* Occidental Observer. Značnou pozornost jeho tvorbě věnovali také američtí akademici jako Michael O'Meara, který roku 2013 vydal svou studii *Guillaume Faye and the Battle of Europe*. O

pozitivní recepci Fayeho díla v anglicky mluvícím světě pak může svědčit třeba i má výše odkazovaná recenze jeho poslední knihy.

Přestože biografické a bibliografické eseje Roberta Steuckerse tvoří největší část knihy, mým osobním favoritem nejspíš je příspěvek Pierre-Émila Blairona „Guillame Faye, buditel 21. století“. Jeho tón je mnohem lehčí než u předchozích esejí a nesoustředí se tolik na křivdy spáchané na Fayem, jako spíše na jeho osobní vlastnosti jako přítele a politického dobrodruha. Blairon vzpomíná se setkání s Fayem na počátcích své vlastní aktivistické dráhy, kdy v něm rychle odhalil „brilantního mluvčího a vynalézavého teoretika hnutí, jež mělo časem získat pojmenování ‚nová pravice‘“. Blairon pokračuje:

Vybavuji si, že už tehdy byl mnohem víc než typický intelektuál – měl také silně vyvinutý smysl pro dramaticko i frašku. Často nás oblažoval improvizovanými minikomediemi, u kterých jsme se mohli potřhat smíchy. Dnes, s odstupem více než 40 let, však dějiny vyřkly svůj verdikt: Guillaume Faye byl ještě mnohem víc než to.

Podle Blairona byl Faye „buditel“:

Jsou to lidé, kteří sem z imanentního, neměnného a nehynoucího „dalšího světa“, souběžného s tím naším, přijdou splnit své poslání. Nejde jim o nic jiného, než předat své poznání a energii a tomuto přenosu nakonec zasvětit celý svůj život. Buditelé se objevují v kritických obdobích dějin, kdy je všechno vzhůru nohama. Všechny hodnoty byly převráceny a situace se jeví jako naprosto zoufalá. Svě poslání staví vysoko nad svou vlastní osobnost, své zájmy i pohodlí. Řídí se následující maximou: dělej, co musíš, aniž bys očekával úspěch.

Autor pokračuje stručným, avšak vynikajícím shrnutím zásadních motivů Fayeho tvorby: boj proti standardizaci a globalismu; Evropa coby entita vyrůstající z krve a půdy, nikoliv byrokracie; konvergence katastrof jako základní prvek kolapsu civilizace; archeofuturismus a techno-věda – a konečně islám. Pro čtenáře neobeznámené s Fayeho tvorbou i ty, kdo si chtějí některé z jejích méně známých aspektů osvěžit, tak bude tento svazek nedocenitelný.

Nádvakem ke dvojici básní Pierra Krebse knize velice prospívá také zařazení sekce „Dodatky“, kde najdete přímé odkazy na konkrétní příklady Fayeho esejí a knih. Za nejlepší považuji Steuckersovu recenzi Fayeho *Systému, který zabije národy*. Zde Faye píše, že západní civilizace, oslabená příklonem k masovosti a odosobnělosti, přestala existovat jako civilizace a stal se z ní systém otevřeně nepřátelský k národní identitě a tedy „zabiják“ národů. Toto pojetí je klíčem k Fayeho protizápadním postojům, rozvinutí jeho obecnější nechuti k osvětlenství. Faye si ostře stěžuje na erozi naší etnické identity, které se stávají o málo víc než „folklorem“, „ozdůbkou“ a „slouží jako zástěrka pro ‚postup‘ celosvětové

homogenizace. Záhy nebudou ničím víc než zdrojem zábavy.“ Více než 30 let od napsání těchto slov je situace jak víme ještě nesrovnatelně temnější, než Faye předpovídal, jelikož bělošské identity už nejsou přípustné ani jako folklor pro zábavní účely, ale jsou předkládány výhradně jako cosi odpudivého a utlačitelského.

Faye ovšem očividně patřil mezi prorocké a bystré myslitele. Neuniklo mu ani postupné nahrazení skutečných politických vůdců „správcí“:

Politická rozhodnutí států jsou tak nahrazena strategickými volbami v rámci nejrůznějších sítí – velkých společností, bankovních organizací, veřejných i soukromých spekulantů atd. Všechny tyto strategie ovšem obsahují samoregulační mechanismus, který systému umožňuje dosahovat svých vlastních cílů.

Byť se sám zpravidla snažím soustředit více na „známé hráče a veličiny“, čímž mám na mysli konkrétní lidi, kteří rozhodnutí přijímají i ovlivňují, než na abstraktní akci, Faye svým pojetím vzájemně se překrývající strategii skutečně velmi usnadňuje pochopení, jak něco jako např. židovský vliv může přetrvávat a fungovat „všem na očích“.

Kdybych měl proti této sbírce esejí učinit jistou kritiku, rád bych v ní viděl alespoň jeden plnohodnotný příspěvek autora z anglofonního světa. Přestože se jedná o překlad francouzského originálu, anglické verzi by jistě byla ku prospěchu rozsáhlejší esej z pera Jareda Taylora a třeba i Sama Dicksona, který se s Fayem podle všeho dosti dobře znal a jistě má v zásobě spoustu zábavných i případných společných vzpomínek. Zajímal by mě i pohled Daniela Friberga, který v průběhu let zřejmě vykonal spoustu práce na zpřístupnění Fayeho díla anglicky mluvícímu publiku. Co naplat, třeba se dočkáme časem, možná i v rámci dalšího plnohodnotného sborníku. O Fayem jsme rozhodně neslyšeli naposledy.

Na závěr své recenze chci zdůraznit, že nám všem by prospělo inspirovat se přístupem tohoto energického Francouze, protože i když třeba s některými jeho pozicemi nesouhlasíme, těžko argumentovat proti zásadám jeho soudobého herákleitismu „novátorské pohyblivosti“. Podle Fayeho je naše situace nekonečně proměnlivá a dynamická a máme-li mít naději uspět v současných i budoucích výzvách, i my musíme reagovat s patřičnou energičností, rychlostí a dokonce radostně, bez ohledu na temnotu okolo nás. A přestože jeho poslední kniha se skutečně nesla v temném tónu, upřímně doufám, že Faye dokázal i ve svých posledních dnech najít něco z této radosti. Poslední slovo přenechám Pierru Maguému:

V přesycené a dřímající Francii byl Guillaume Faye jedním z mála, kdo bil na poplach, bez ohledu na to, zda na to byl vhodný čas nebo zda tím hrozil přerušit prázdné žvanění a akademické proklamace... A právě takoví proroci jsou.

Úvaha Andrewa Joyce Guillaume Faye Remembered vyšla na stránkách The Occidental Observer 29. ledna 2021.